

- ▶ Deze advertorialtekst is door de organisatie zelf geschreven en valt derhalve onder haar verantwoordelijkheid.
- ▶ De inhoud van de tekst sluit aan op het maandthema van Profiel: Voortijdig schoolverlaten.

Voortijdig schoolverlaten en het Participatiebudget

Jaarlijks verlaten tienduizenden jongeren zonder diploma hun opleiding. Wel neemt het aantal voortijdig schoolverlaters af dankzij diverse, merendeels preventieve acties. Toch is er nog steeds een groep leerlingen die de opleiding niet afmaakt en voortijdig uitvalt. Voor een deel van deze groep is de oorzaak van de uitval niet of nauwelijks beïnvloedbaar. Het is van groot belang dat er goede voorzieningen zijn voor de opvang van deze leerlingen. Groepsgrootte en financiering vormen hier echter vaak een probleem. Het wetsvoorstel "Wet investeren in jongeren" verplicht gemeenten om jongeren die zich melden voor een uitkering een aanbod te doen. Het begin dit jaar ingevoerde Participatiebudget biedt gemeenten mogelijkheden om ook aan jongeren van 16 en 17 jaar voorzieningen te bieden. Lange termijn afspraken tussen ROC's en gemeenten kunnen een structurele vormgeving van de diverse voorzieningen mogelijk maken. De door Atlas Advies ontwikkelde Participatiescan brengt in

kaart welke kansen het Participatiebudget kan bieden voor uw onderwijsinstelling.

Preventie en opvang

Preventie, maatwerk en verantwoordelijkheid voor lokale partijen kenmerken het Nederlandse beleid ten aanzien van voortijdig schoolverlaten. Met de Aanval op de Uitval heeft het Ministerie van OC&W met alle RMC-regio's convenanten afgesloten met onderwijsinstellingen in het voortgezet en middelbaar onderwijs om het aantal voortijdig schoolverlaters met 20.000 te verminderen. Cijfers tonen aan dat er inderdaad sprake is van een daling van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters. Toch valt een deel van de leerlingen voortijdig uit. Voortijdig schoolverlaten komt het meest voor in de sectoren Techniek en Economie, en het minst in de sectoren Zorg en Welzijn en Landbouw. In de afgelopen jaren verliet circa 11% van de leerlingen van technische MBO-opleidingen hun opleiding voortijdig, evenals 10% van de

leerlingen van economische MBO-opleidingen. Door de redenen voor het voortijdig schoolverlaten te groeperen, ontstaan op hoofdlijnen drie groepen: ongediplomeerd succesvol, beïnvloedbare uitval en niet-beïnvloedbare uitval. Onderstaande tabel licht de drie groepen nader toe.

De huidige acties op het gebied van voortijdig schoolverlaten zijn merendeels gericht op het voorkomen van beïnvloedbare uitval, bijvoorbeeld als gevolg van problemen met de inhoud van de opleiding, relatie met docenten of verkeerde studie-, opleidings- of beroepskeuze. Daarnaast richten ROC's zich middels diverse speciale voorzieningen op de opvang van voortijdig schoolverlaters als gevolg van niet-beïnvloedbare oorzaken, zoals sociaal-emotionele problemen, psychische problemen of problemen in de thuissituatie. Deze voorzieningen bieden goede mogelijkheden om risicoleerlingen op te vangen en te begeleiden naar werk

Tabel 1: Groepering uitvalsredenen

Groepering	Reden	Toelichting
Ongediplomeerd succesvol	Uitstroom conform opleidingsovereenkomst	Mensen die geen diploma hebben behaald, maar waarbij dit ook helemaal niet de bedoeling was. Bijvoorbeeld mensen die door hun werkgever naar school zijn gestuurd om een bepaalde deelkwalificatie te behalen.
Beïnvloedbare uitval	Instellingsgebonden reden	Bijvoorbeeld: problemen met inhoud of vormgeving van de opleiding, relatie met docenten of ervaren veiligheid op school
	Keuzebegeleiding	Bijvoorbeeld: verkeerde studie-, opleidings- of beroepskeuze of problemen bij intake of begeleiding
Niet-beïnvloedbare uitval	Niet-beïnvloedbare oorzaak	Bijvoorbeeld: verhuizing, ziekte of overlijden
	Niet-beïnvloedbare oorzaak met beïnvloedbare opvang	Bijvoorbeeld: sociaal-emotionele problemen, psychische stoornissen of ernstige problemen in de thuissituatie
	Arbeidsmarkt	Bijvoorbeeld: ontslag, het in dienst nemen van stagiaires voordat zij een diploma hebben behaald

Bron: ROA, feb. 2009, *Zonder diploma, Aanleiding, Kansen en Toekomstintenties*.

of terug te leiden naar een beroepsopleiding. De groepsgrootte binnen dergelijke voorzieningen is echter beperkt, waardoor de financiering van deze voorzieningen vaak lastig is. Het is dan ook van belang om hierover lange termijn afspraken te maken met gemeenten.

Samenwerking met gemeenten

Er zijn diverse mogelijkheden voor samenwerking tussen ROC's en gemeenten op het gebied van voortijdig schoolverlaten. Het wetsvoorstel 'Wet investeren in jongeren' verplicht gemeenten jongeren van 18 tot 27 jaar die zich melden voor een uitkering, een aanbod te doen. Dit aanbod kan een baan zijn, een vorm van scholing, of een combinatie van beide, afhankelijk van de situatie van de jongere. De voorzieningen die gemeenten in het kader van een leerwerkeraanbod aan jongeren kunnen aanbieden, kunnen worden gefinancierd uit het in januari 2009 ingevoerde Participatiebudget. Daarnaast biedt het Participatiebudget ruimte voor gemeenten om ook aan een beperkte groep jongeren van 16 en 17 jaar voorzieningen te bieden, waaronder jongeren die zijn ontheven van de kwalificatieplicht, omdat zij vanwege lichamelijke of psychische redenen geen startkwalificatie zouden kunnen behalen. Onderstaande tabel toont de bestedingsmogelijkheden van het Participatiebudget ten aanzien van 16- en 17-jarigen.

Door als onderwijsinstelling heldere lange termijn afspraken te maken met gemeenten, kan een structurele vormgeving van de opvangvoorzieningen mogelijk worden gemaakt. Hierbij is een andere zienswijze ten aanzien van de afspraken van belang: het centraal stellen van de geplande resultaten en output in plaats van de budgetten. Heldere outputafspraken kunnen het voortijdig schoolverlaten in de regio verminderen. Aanvullende middelen voor deze specifieke opvangvoorzieningen bieden ruimte om de opvang en begeleiding verder te professionaliseren en maken verdere inbedding van dergelijke voorzieningen in de regio mogelijk. Op deze manier kan regionaal worden samengewerkt aan de problematiek rond voortijdig schoolverlaten door niet alleen in te zetten op preventieve acties, maar door ook in geval van uitval op te treden en opvang te bieden.

ROC al wordt gedaan op het gebied van en met het Participatiebudget, wat de huidige afspraken met gemeenten zijn en welke medewerkers op welke niveaus contact hebben met welke gemeenten. Naast het analyseren van de situatie binnen het ROC, wordt ook bij de regiogemeenten geïnventariseerd wat hier de stand van zaken is met betrekking tot het Participatiebudget. Op basis van deze gegevens wordt gekeken welke kansen het Participatiebudget nog kan bieden en waar mogelijkheden liggen om samenwerkingsverbanden met vooruitstrevende gemeenten en andere regionale partners verder uit te bouwen. Vervolgens kan op basis van de resultaten van de scan een gezamenlijke visie worden ontwikkeld om in samenwerking met andere partners de beschikbare budgetten doelmatig in te zetten en zo de maatschappelijke- en arbeidsparticipatie in het verzorgingsgebied van het ROC verder te vergroten.

Participatiescan

Om de kansen die het Participatiebudget biedt voor onderwijsinstellingen optimaal te benutten, kan de Participatiescan worden ingezet. Middels het volgen van een aantal stappen wordt exact in kaart gebracht wat binnen het

Meer informatie

Voor meer informatie over de Participatiescan of over Atlas Advies kunt u een kijkje nemen op onze website www.atlasadvies.com of contact opnemen met Mariëlle Ros, tel. 0546-456406 of email ros@atlasadvies.com.

Tabel 2: Bestedingsmogelijkheden Participatiebudget 16- en 17-jarigen

Doelgroep van 16- en 17-jarigen	Aan te bieden voorziening
1a: ontheven van de kwalificatieplicht	Participatievoorzieningen, dat wil zeggen: 1) Reïntegratievoorzieningen 2) Inburgeringsvoorzieningen 3) Opleidingen educatie Of een combinatie hiervan
1b: reeds voldaan aan de kwalificatieplicht	
2: voor wie de leerplicht of kwalificatieplicht nog niet is geëindigd en ten aanzien van wie het college van oordeel is dat een leerwerktraject geraden is	Reïntegratievoorzieningen voor zover deze voorzien in de kosten van ondersteuning die nodig zijn bij een leerwerktraject voor die personen

Bron: Gemeenteloket Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid